

در دامگه حادثه...

سالانه حدود ۲۴/۷ میلیارد تومان هزینه‌های درمان بستری و سرپایی به دلیل حوادث ناشی از کار به سازمان تامین اجتماعی تحمیل می‌شود، آیا حق بیمه شناور می‌تواند ابزاری بازدارنده در برابر این هزینه‌ها باشد؟

خطاهای درمانی عامل افزایش ۱۵ درصدی هزینه‌های نظام سلامت

مدیر کل دفتر مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی معاونت درمان وزارت بهداشت، تاکید کرد: «خطاهای درمانی عامل افزایش ۱۵ درصدی هزینه‌های نظام سلامت می‌شود.»

به گزارش روابط عمومی وزارت بهداشت، رضا گل پیرافزود: «طبق بررسی‌ها در دنیا ۱۱ تا ۱۱ درصد هنگام درمان‌های روزمره، احتمال بروز خطای پزشکی وجود دارد که ۷۵ درصد از این خطاها قابل پیشگیری هستند و علم به این موضوع می‌تواند نقشی مهم در کاهش این خطاها ایفا کند.»

وی با اشاره به اینکه این خطاها می‌تواند موجب افزایش ۱۵ درصدی هزینه‌ها برای بیماران شود، افزود: «فعلان حوزه سلامت و درمان و کارشناسان امر به خوبی می‌دانند که اصل اول در درمان، ایمنی است. یعنی در حین انجام برنامه‌های درمانی طوری کار نکنیم که بیمار اگر در دوش قابل درمان نیست، درد دیگری به دردهایش اضافه شود و درگیر دردی جدید شود.»

گل پیرا تصریح کرد: «پزشکان یکی از پرمخاطره‌ترین و پرچالش‌ترین کارها، یعنی درمان را انجام می‌دهند. هر مداخله‌ای که پزشک روی انسان انجام می‌دهد، مخاطرات خاص خود را دارد که باید با روش‌های سیستمی خطاها را کم کرد.»

وی آغاز برنامه ارتقای ایمنی بیمار در ایران را مربوط به سال ۸۶، دانست و گفت: «در آن سال سازمان بهداشت جهانی طی یک بررسی جامع و فراگیر، وضعیت ایمنی بیمارستان‌ها را مورد سنجش قرار داد و از سال ۸۹ با امضای تفاهم‌نامه بین معاونت درمان و این سازمان برنامه «ایمنی بیمار» آغاز شد.»

گل پیرافزود: «برای آغاز برنامه از آن سال، ۱۰ بیمارستان از سراسر کشور انتخاب شدند که بیمارستان طالقانی تهران یکی از آن‌ها بود.»

مدیر کل دفتر مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی، اظهار کرد: «هم‌اکنون تیم‌های متعددی در سراسر کشور درباره ایمنی بیمار آموزش دیده و فعال شده‌اند و تقریباً بیمارستانی در کشور وجود ندارد که با مفاهیم و دستورالعمل‌ها در این زمینه آشنا نباشد.»

وی بیان کرد: «در حال حاضر تمام خطاها ثبت می‌شوند که این امر به ما کمک می‌کند که فرهنگ ایمنی بیمار را اشاعه دهیم.»

گل پیرا خاطر نشان کرد: «بیمارستان‌ها باید با نگاه پیشگیرانه، روش‌هایی اتخاذ کنند که به‌طور سیستمی تمامی عرصه‌های ایمنی بیمار رشد یابد و پیشگیری از هرگونه خطایی که بیمار را به چالش می‌کشد در صدر کارها قرار گیرد. با این تدابیر می‌توانیم میزان خطا را در این عرصه به حداقل برسانیم.»

گزارش

هرساله میلیون‌ها نفر در جهان دچار سانحه شغلی می‌شوند و از این بین، تعداد زیادی دچار ناتوانی و معلولیت شده یا فوت می‌کنند. علی سب‌طجری، رئیس گروه کمیسیون‌های پزشکی سازمان تامین اجتماعی به مطالعه حوادث ناشی از کار و اثرات آن بر هزینه‌های سازمان تامین اجتماعی طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ پرداخته است. در این گزارش نگاهی کرده‌ایم به مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش.

در این تحقیق مقایسه‌ای-توصیفی، هزینه‌های بیمه‌ای و درمانی ناشی از حدود ۹۶ هزار حادثه شغلی ثبت شده در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ در بیمه‌شدگان تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است. گردآوری اطلاعات از طریق فرم‌های آماری، سامانه جامع کمیسیون‌های پزشکی و نیز داده‌های ثبت‌شده در سیستم‌های سازمان تامین اجتماعی انجام شده است. یافته‌های این تحقیق حاکی از آن است که به‌طور متوسط در هر سال حدود ۱۵ نفر بر اثر حوادث ناشی از کار فوت و ۱۷۶ نفر از کارافتاده کلی و ۲۹۲ نفر از کارافتاده جزئی می‌شوند. همچنین ۹۹۸ نفر غرامت مقطوع عضو در یافت می‌کنند و ۱۷ هزار و ۶۶۵ نفر از حادثه‌دیدگان نیز از بهبودی کامل برخوردار می‌شوند. به‌طور متوسط حوادث ناشی از کار، سالانه حدود ۱۴/۷ میلیارد تومان بار مالی بابت هزینه‌های کوتاه‌مدت و حدود ۲۴/۷ میلیارد تومان بابت هزینه‌های درمان بستری و سرپایی و حدود ۴۹/۷ میلیارد تومان بار مالی بابت هزینه‌های بلندمدت برای سازمان تامین اجتماعی ایجاد کرده است. به‌طور کلی در سال‌های مورد مطالعه، متوسط مجموع هزینه‌های سالانه انجام‌شده سازمان بابت هزینه‌های کوتاه‌مدت، بلندمدت و درمانی، بیش از ۸۹ میلیارد تومان بوده است.

بروز حوادث ناشی از کار در هزینه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت سازمان تامین اجتماعی تاثیر دارد و سالانه باعث ایجاد هزینه و خسارت برای سازمان تامین اجتماعی می‌شود.

براساس یافته‌های این تحقیق، در صورتی که چاره‌اندیشی اصولی برای حوادث کار نشود، با توجه به افزایش روزافزون بیمه‌شدگان سازمان، حوادث ناشی از کار منجر به کاهش مدت بیمه‌پردازی بیمه‌شدگان، افزایش مدت پرداخت مستمری فوت و از کارافتادگی و افزایش

سایر هزینه‌های کوتاه‌مدت سازمان خواهد شد. براساس یافته‌های این پژوهش، در کوتاه‌مدت ضرورت اجرای قوانین تامین اجتماعی به‌منظور ترغیب کارفرما برای نوسازی صنایع و توسعه برنامه‌های آموزشی کارگران اجتناب‌ناپذیر است. در از کار و اثرات آن بر هزینه‌های سازمان تامین اجتماعی طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ پرداخته است. در این گزارش نگاهی کرده‌ایم به مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش.

در این تحقیق مقایسه‌ای-توصیفی، هزینه‌های بیمه‌ای و درمانی ناشی از حدود ۹۶ هزار حادثه شغلی ثبت شده در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ در بیمه‌شدگان تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است. گردآوری اطلاعات از طریق فرم‌های آماری، سامانه جامع کمیسیون‌های پزشکی و نیز داده‌های ثبت‌شده در سیستم‌های سازمان تامین اجتماعی انجام شده است. یافته‌های این تحقیق حاکی از آن است که به‌طور متوسط در هر سال حدود ۱۵ نفر بر اثر حوادث ناشی از کار فوت و ۱۷۶ نفر از کارافتاده کلی و ۲۹۲ نفر از کارافتاده جزئی می‌شوند. همچنین ۹۹۸ نفر غرامت مقطوع عضو در یافت می‌کنند و ۱۷ هزار و ۶۶۵ نفر از حادثه‌دیدگان نیز از بهبودی کامل برخوردار می‌شوند. به‌طور متوسط حوادث ناشی از کار، سالانه حدود ۱۴/۷ میلیارد تومان بار مالی بابت هزینه‌های کوتاه‌مدت و حدود ۲۴/۷ میلیارد تومان بابت هزینه‌های درمان بستری و سرپایی و حدود ۴۹/۷ میلیارد تومان بار مالی بابت هزینه‌های بلندمدت برای سازمان تامین اجتماعی ایجاد کرده است. به‌طور کلی در سال‌های مورد مطالعه، متوسط مجموع هزینه‌های سالانه انجام‌شده سازمان بابت هزینه‌های کوتاه‌مدت، بلندمدت و درمانی، بیش از ۸۹ میلیارد تومان بوده است.

بروز حوادث ناشی از کار در هزینه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت سازمان تامین اجتماعی تاثیر دارد و سالانه باعث ایجاد هزینه و خسارت برای سازمان تامین اجتماعی می‌شود. براساس یافته‌های این تحقیق، در صورتی که چاره‌اندیشی اصولی برای حوادث کار نشود، با توجه به افزایش روزافزون بیمه‌شدگان سازمان، حوادث ناشی از کار منجر به کاهش مدت بیمه‌پردازی بیمه‌شدگان، افزایش مدت پرداخت مستمری فوت و از کارافتادگی و افزایش

سایر هزینه‌های کوتاه‌مدت سازمان خواهد شد. براساس یافته‌های این پژوهش، در کوتاه‌مدت ضرورت اجرای قوانین تامین اجتماعی به‌منظور ترغیب کارفرما برای نوسازی صنایع و توسعه برنامه‌های آموزشی کارگران اجتناب‌ناپذیر است. در از کار و اثرات آن بر هزینه‌های سازمان تامین اجتماعی طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ پرداخته است. در این گزارش نگاهی کرده‌ایم به مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش.

راه‌های علمی کاهش حوادث ناشی از کار

یکی دیگر از متغیرهای موثر در افزایش هزینه‌های سازمان تامین اجتماعی، متغیر سال‌های کاری از دست‌رفته ناشی از حوادث شغلی است. نتایج بررسی‌ها حاکی از آن است که تعداد کل روزهای از دست‌رفته کاری به‌دلیل معالجه سرپایی و بستری فرد در اثر حادثه، در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵، حدود ۱۳ هزار و هفتصد و بیست سال بوده، یعنی به‌طور متوسط از کارافتادگی کلی ناشی از کار در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ نیز منجر به از دست رفتن ۲۹ هزار و نهصد و پنجاه و پنج سال کاری (به‌طور متوسط سالانه پنج هزار و نهصد و یک سال کاری) شده است.

علاوه بر این، براساس نتایج این پژوهش، به‌ازای هر حادثه، به‌طور متوسط ۵۲/۰۵ روز استراحت پزشکی استفاده شده و به‌ازای هر حادثه‌دیده به‌طور متوسط حدود ۶۶۴ هزار تومان غرامت نقص عضو مقطوع پرداخت شده است. به‌ازای هر حادثه شغلی نیز به‌طور متوسط حدود ۲۲/۸۵ سال از دست‌رفته وجود دارد که هر سال از دست‌رفته نیز حدود ۷۲/۲۷ میلیون تومان هزینه در بر داشته است. همچنین به‌ازای هر حادثه به‌طور متوسط ۵۰/۲ روز استراحت پزشکی استفاده شده و هزینه درمانی به‌ازای هر حادثه‌دیده پنجاه و هزار و هشتصد و پانزده تومان و به‌ازای هر حادثه‌دیده حدود هشتصد و هفتاد و چهار هزار تومان غرامت نقص عضو مقطوع پرداخت شده است.

۶۶

هزینه‌های حوادث ناشی از کار بر بخش درمان تامین اجتماعی

براساس نتایج این پژوهش، سازمان تامین اجتماعی بیش از یک‌سوم از وصولی‌هایش را صرف هزینه‌های درمانی می‌کند و بیش از ۵۰ درصد از دریافتی‌های حق بیمه را به هزینه‌های بلندمدت که شامل پرداخت مستمری به بازنشتگان، از کارافتادگان و بازماندگان به همراه کمک‌های جانبی مثل عیدی، حق اولاد، کمک هزینه مسکن و... اختصاص می‌دهد. همچنین حدود دوازده درصد دریافتی‌ها را به کمک‌های کوتاه‌مدت شامل هزینه کفن و دفن، غرامت دستمزد ایام بیماری ناشی از کار، غرامت نقص عضو مقطوع، پروتز و ارتوز و هزینه سفر بیمار و همراه، تخصیص می‌دهد. سال ۱۳۹۵، در کشور ایران حدود ۱۸ هزار و ۵۲۲ نفر از بیمه‌شدگان دچار حادثه ناشی از کار شدند و سازمان تامین اجتماعی در راستای نقش حمایتی و قانونی خود حدود ۵۸۰ میلیارد تومان غرامت بابت ۳۲۲ هزار و ۸۴۱ روز استراحت، نقص عضو و مستمری از کارافتادگی کلی و جزئی ناشی از حوادث کار پرداخت کرد.

از حادثه‌دیدگان فوق حدود ۳۹۸ نفر دچار از کارافتادگی کلی، ۲۰۲ نفر دچار از کارافتادگی جزئی و ۱۰۹۸ نفر دچار نقص عضو کمتر از ۳۳ درصد شدند. براساس نتایج این مطالعه علمی، هزینه‌های ناشی از حوادث شغلی به‌خوبی روشن می‌کند که بخش عمده‌ای از این هزینه‌ها از نوع اجتماعی بوده و علاوه بر سازمان تامین اجتماعی به کل جامعه تحمیل می‌شود. از بین نتایج حوادث شغلی که به‌دست آمده، می‌توان گفت، به‌طور میانگین حدود ۹۲ درصد حادثه‌دیدگان به بهبودی کامل رسیده‌اند. طی سال‌های مورد مطالعه نیز حدود ۷۲/۸ میلیارد تومان (غرامت دستمزد ایام بیماری بیش از ۷۰ میلیارد تومان و غرامت نقص عضو مقطوع بیش از ۲۳/۳ میلیارد تومان) بار مالی به سازمان تامین اجتماعی تحمیل شده، یعنی به‌طور متوسط سالانه حدود ۱۴/۷ میلیارد تومان. در واقع، حوادث ناشی از کار در سال‌های مورد پژوهش، بیش از ۱۲۳/۶ میلیارد تومان، یعنی به‌طور متوسط سالانه تقریباً ۲۴/۷ میلیارد تومان بار مالی ناشی از هزینه‌های بستری و سرپایی برای سازمان تامین اجتماعی ایجاد کرده است. نتایج به‌دست آمده از تحقیق، حاکی از آن است که هزینه انسانی حوادث شغلی منجر به فوت و از کارافتادگی کلی و جزئی طی سال‌های مورد مطالعه حدود ۲۴۸ میلیارد تومان یا به عبارتی به‌طور متوسط سالانه حدود ۴۹ میلیارد تومان بوده است.

حوادث ناشی از کار در مجموع باعث افزایش ۴۴۶ میلیارد تومانی مصارف سازمانی در سال‌های مورد مطالعه شده است. به عبارت دیگر، حوادث شغلی به‌طور متوسط سالانه حدود ۸۹ میلیارد تومان برای سازمان تامین اجتماعی هزینه ایجاد کرده است.

نتیجه این گزارش نشان می‌دهد، با توجه به افزایش روزافزون هزینه‌های ناشی از حوادث شغلی، چنانچه برنامه‌ریزی مناسبی برای پیشگیری و کاهش حوادث شغلی صورت نگیرد، در آینده نزدیک با پدیده‌ای از کارافتادگی و فوت زود هنگام نیروی کار مواجه خواهیم شد که خود منجر به ایجاد هزینه‌های انسانی از دست‌رفته و ایجاد بحران منابع مالی در سازمان تامین اجتماعی خواهد شد. به همین دلیل برای کاهش تبعات حوادث ناشی از کار، شناور کردن حق بیمه براساس میزان حوادث ناشی از کار در کارگاه‌ها و تعیین حق بیمه پرداختی بر مبنای رتبه‌بندی سطح ایمنی و بهداشت کارگاه‌ها باید انجام شود. همچنین تعیین ضریب پرداختی خسارات اعم از مستمری، غرامت و درمان بر مبنای رتبه‌بندی سطح ایمنی و بهداشت کارگاه‌ها، اهدای جوایز به موسسات و کارگاه‌هایی که با اجرای طرح‌های برتر ایمنی، تدابیر حفاظتی مطلوبی را در جهت کاهش حوادث اتخاذ می‌کنند و تدوین برنامه‌های آموزشی مداوم و منسجم با هدف پیشگیری از حوادث و دستورالعمل نحوه اجرا و پیاده‌سازی آن در کارگاه‌ها باید در دستور کار قرار بگیرد تا آثار سنگین حوادث ناشی از کار کاهش پیدا کند.

امین جلالپور
روزنامه‌نگار

هر سال حدود ۱۵ نفر بر اثر حوادث ناشی از کار فوت و ۱۷۶ نفر از کارافتاده کلی و ۲۹۲ نفر از کارافتاده جزئی می‌شوند. همچنین ۹۹۸ نفر غرامت نقص عضو در یافت می‌کنند و ۱۷ هزار و ۶۶۵ نفر از حادثه‌دیدگان نیز از بهبودی کامل برخوردار می‌شوند.

یادداشت
O P I N I O N

دکتر غلامعلی عکاشه
عضو هیئت مدیره انجمن ارتوپدی ایران

نگاهی به جایگاه ایران در ارتوپدی و مشکلات پیش رو

با وجود اینکه کشور ما در زمینه درمان بیماری‌های ارتوپدی در زمره پنج کشور نخست دنیا قرار دارد و از استانداردهای بین‌المللی در این حوزه برخوردار است، اما در عین حال جای خالی تحقیق و پژوهش بیشتر در دانش ارتوپدی ایران، احساس می‌شود.

مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی کشور باید با عزم بیشتری به میدان بیایند و در حوزه تحقیقات ارتوپدی، فعالانه‌تر عمل کنند.

از منظر دانش تجربی و پزشکی در حوزه ارتوپدی قطعاً کشور ما در رتبه نخست منطقه قرار دارد، اما نیاز است، فعالیت‌های تحقیقاتی و پژوهشی نیز در این حوزه علمی، جدی‌تر گرفته شود. از نظر تجهیزات پزشکی در حوزه ارتوپدی نیز وضعیت مطلوبی در بیمارستان‌های کشور داریم، اما در این حوزه نیز نیاز است که تولیدات داخلی تجهیزات ارتوپدی تقویت شود تا از میزان وابستگی کشور به تجهیزات ارتوپدی خارجی کاسته شود.

علاوه بر آن، نیاز داریم نحوه توزیع عادلانه متخصصان ارتوپدی در سراسر مناطق کشور نیز پی گرفته شود و با ارائه راهکارهای علمی و اعطای مشوق‌های مختلف، متخصص ارتوپد را به حضور در مناطق محروم ترغیب و بستر حضور متخصصان ارتوپدی در نقاط مختلف کشور را فراهم کنند که امیدواریم این سیاست علمی نیز دنبال شود.

در صورتی که سطح رفاه حداقلی برای متخصص ارتوپد در مناطق محروم در نظر گرفته شود و بستر رشد این پزشکان در این مناطق مهیا شود، قطعاً بسیاری از متخصصان ارتوپد برای ارائه خدمت در مناطق کم‌برخوردار، انگیزه بالاتری خواهند داشت.

همچنین نیاز است افزایش تعرفه‌های خدمات ارتوپدی نیز مدنظر قرار بگیرد تا با تعرفه‌ای منطقی‌تر، بستر ارائه خدمات ارتوپدی به بیماران فراهم شود.

از سوی دیگر، باید در نظر داشت که تصادفات رانندگی، مهم‌ترین عامل بروز مشکلات ارتوپدی در کشور است و پس از آن، آرتروز به‌خصوص آرتروز زانو از دیگر مشکلات شایع ارتوپدی در ایران به‌شمار می‌رود.

در این زمینه نیز باید توجه جدی‌تری به بحث پیشگیری شود تا قبل از اینکه مشکلات ارتوپدی اتفاق بیفتند و هزینه‌های سنگین درمانی به بیماران و نظام سلامت تحمیل شود، فکری به حال کاهش حوادث رانندگی شود.